

63STE ZITTING VAN DE COMMISSIE STATUS VAN DE VROUW

*Sociale bescherming, toegang tot publieke diensten en duurzame infrastructuur
voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes*

In 1946 richtten de Verenigde Naties onder impuls van Eleanor Roosevelt de Commissie Status van de Vrouw (CSW) op. De eerste vergadering vond een jaar later plaats. De Commissie kreeg de opdracht om de mensenrechten en fundamentele vrijheden van vrouwen te bevorderen en voert die opdracht sindsdien nauwgezet uit. Zo is de Commissie de motor gebleken voor gelijke mensenrechten en vrijheden voor vrouwen en meisjes wereldwijd. De zitting is in beginsel het moment om een nieuwe impuls te geven aan het beleid voor gendergelijkheid en vrouwenrechten.

Ze was de drijvende kracht achter het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en de vier Wereldvrouwenconferenties. Sinds 1996 waakt ze over de uitvoering van de aanbevelingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie (Peking, 1995). In 2015 kwam daar de opvolging van Agenda 2030 en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) vanuit genderperspectief bij.

CSW 63

De Commissie vergadert jaarlijks gedurende twee weken in New York om een stand van zaken op te maken over de rechten en empowerment van vrouwen. Dit gebeurt aan de hand van twee thema's: een **prioritair of hoofdthema** waarover onderhandelde besluiten worden aangenomen en een **evaluatiethema** waarin de uitvoering van vroegere besluiten van de CSW bekeken wordt. In 2019 kwam de Commissie Status van de Vrouw (CSW) voor de 63ste keer in New York samen van 11 tot 22 maart. Het hoofdthema was '**sociale bescherming, toegang tot publieke dienstverlening en duurzame infrastructuur voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes**'. Het evaluatiethema was '**de empowerment van de vrouw in relatie tot duurzame ontwikkeling**', het hoofdthema van de 60ste CSW-zitting. De zitting verliep volgens het vast stramien met voorbereidende vergaderingen, overleg, een ministerieel segment met rondetafels, interactieve dialogen op hoog niveau en experten-panels over het hoofdthema en het geëvalueerde thema.

Vorbereidende vergaderingen

In aanloop naar de 63ste CSW zitting werden over het hoofdthema voorbereidende regionale vergaderingen, een zitting met experten en een multi-stakeholderforum georganiseerd.

Regionale voorbereidende vergaderingen

Op het niveau van de VN lidstaten en de internationale instellingen waren er vier regionale voorbereidende vergaderingen: een voor de regio Azië- Stille Zuidzee, een voor de Afrikaanse regio,

een voor de regio Latijns-Amerika en Caraïben en een voor de Arabische regio. Er vond ook een workshop plaats over het genderperspectief in wetenschap, technologie en innovatie.

Overleg met experts

Het overleg met experts besteedde aandacht aan systemen van sociale zekerheid, publieke diensten en duurzame infrastructuur voor gendergelijkheid ter voorbereiding van het hoofdthema van de 63^e Zitting.

Multi-stakeholderforum

Tijdens het Multi-stakeholderforum werden vier panelgesprekken gehouden over het verband en de impact van sociale zekerheid, publieke diensten en duurzame infrastructuur en gendergelijkheid en de emancipatie van vrouwen. Een van de panelgesprekken onderzocht hoe de er betere resultaten geboekt kunnen worden door te focussen op intersectionele ongelijkheden en synergiën.

Rondetafels, overleg en dialogen tijdens de zitting

Ministeriele rondetafels over goede praktijken in:

- sociale bescherming, publieke dienstverlening en duurzame infrastructuur, inclusief het erkennen en waarderen van onbetaalde zorg en huishoudelijk werk (zie samenvatting van de voorzitter);
- beleid voor het vormgeven, voorzien en realiseren van sociale bescherming, publieke dienstverlening en duurzame infrastructuur, inclusief de deelname van vrouwen aan de besluitvorming in verschillende sectoren en op alle niveaus (zie samenvatting van de voorzitter);

Interactieve dialogen op hoog niveau over:

- partnerschappen voor sociale bescherming, toegang tot publieke dienstverlening en duurzame infrastructuur voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes (zie samenvatting van de voorzitter);
- een snellere uitvoering van de Verklaring en het Actieplatform van de Vierde Wereldvrouwenconferentie (Peking, 1995) ter voorbereiding van de Peking+25-zitting in 2020 (zie samenvatting van de voorzitter);

Interactieve dialogen over:

- Het verband tussen empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling (zie samenvatting van de voorzitter);
- Vrouwen en meisjes van Afrikaanse afkomst (zie samenvatting van de voorzitter);

Expertenpanels over:

- Het benutten van synergiën en veiligstellen van financiering (zie [samenvatting van de voorzitter](#));
- Uitdagingen, goede praktijken en kansen van genderstatistiek (zie [samenvatting van de voorzitter](#)).

Resultaten: aangenomen besluiten, resoluties, verdragen

Tijdens iedere zitting onderhandelen de VN Lidstaten over de aangenomen besluiten van de Commissie. Deze besluiten zijn de belangrijkste output van de zitting: alle VN Lidstaten en instellingen hebben de plicht ze na te leven. Binnen de context van de vergadering van de CSW worden steeds meerdere interessante rapporten gepubliceerd, waaronder rapporten van de VN Secretaris-generaal en een verslag van de werkzaamheden van het toezichthoudend comité bij het Vrouwenrechtenverdrag (CEDAW). Een [overzicht van de officiële documenten](#) van de vergadering vindt u hier.

Aangenomen besluiten

In het eerste deel identificeren de aangenomen besluiten obstakels en uitdagingen voor de vooruitgang op vlak van vrouwenrechten, genderlijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes en herbevestigen ze enkele **belangrijke uitgangspunten en bestaande engagementen**. Onder meer de [Verklaring en aanbevelingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie](#) (Peking Actieplatform, 1995), het [Actieprogramma van de conferentie over bevolking en ontwikkeling](#) (Cairo, 1994), de [Nieuwe Stedelijke Agenda – Habitat III](#) (Quito, 2016), de [2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling](#) (New York, 2015), in [het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen](#) (1979) en in meerdere [ILO verdragen en aanbevelingen](#) (102, 202, 204, 189) worden hierbij expliciet vermeld.

Daarnaast herbevestigt de Commissie dat **respect voor de mensenrechten en vrijheden van vrouwen en meisjes** essentieel is voor hun volwaardige deelname aan de samenleving en voor hun economisch empowerment, en richtinggevend zou moeten zijn voor alle beleid, inclusief bij programma's voor het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting. Tegelijk moeten er maatregelen genomen worden om te verzekeren dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan het politiek, sociaal, economisch en cultureel leven.

Gendergelijkheid, empowerment van vrouwen en meisjes en hun **volwaardige deelname** aan het maatschappelijk leven en de besluitvorming, waaronder als leidinggevend zijn trouwens essentieel

voor het welzijn van allen: voor het bereiken van duurzame ontwikkeling, voor vrede, rechtvaardigheid en inclusieve samenlevingen, voor duurzame, inclusieve en duurzame economische groei en productiviteit en om armoede te stoppen. Meer bepaald voor de verwezenlijking van het Peking Actieplatform en voor het behalen van Agenda 2030 en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes moet geïntegreerd worden in de nationale, regionale en wereldwijde **evaluaties** van de uitvoering van de 2030 Agenda en om synergieën tot stand te brengen tussen de opvolging van het Peking Platform en die van de 2030 Agenda, rekening houdend met de genderdimensie.

De Commissie erkent dat er de voorbije jaren vooruitgang geboekt is inzake vrouwenrechten, toegang tot sociale bescherming, publieke diensten en duurzame infrastructuur. Toch blijven er belangrijke uitdagingen voor het beleid. De Commissie wijst op de hardnekkigheid van **bestaande genderkloven** en op het **gevaar van besparingsmaatregelen**. Ze beklemtoont het belang om verworven rechten niet uit te hollen en om resterende tekortkomingen op vlak van toegang tot sociale bescherming, publieke diensten en duurzame infrastructuur te blijven aanpakken. Ze stelt dat hiertoe de **structurele oorzaken** van genderongelijkheid opgeheven moeten worden en dat vrouwen volwaardig betrokken moeten worden bij de besluitvorming, op alle domeinen en in alle fasen.

In dit verband wijst de Commissie wijst op de belangrijke rol van **nationale mechanismen** (instellingen, raden, wetten, fondsen ...) voor gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes, evenals op de belangrijke rol van de **civiele organisaties**. Ze herbevestigt dat het belangrijk is volop te investeren om middelentekorten weg te werken om zo gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes te bereiken.

Het tweede deel van de aangenomen besluiten bevat **actiegerichte aanbevelingen**, bestemd voor o.m. de regeringen en deelregeringen van de VN Lidstaten. Regeringen moeten wettelijke en andere beleidsmaatregelen nemen om de toegang van vrouwen en meisjes tot sociale bescherming, publieke diensten en duurzame infrastructuur te versterken en te verbeteren. Ze moeten hiertoe de nodige middelen vrijmaken, de betrokkenheid van vrouwen bij de besluitvorming en de ontwikkeling van het beleid versterken en inzetten op betere dataverzameling. Hieronder vindt u een overzicht van enkele belangrijke aanbevelingen voor Vlaanderen (en België.)

1. Lidstaten moeten het normatieve, juridische en beleidskader versterken om (te verzekeren dat):

- ✓ bestaande engagementen en verplichtingen (zie boven) volledig uitgevoerd worden;
- ✓ vrouwen in gelijke mate deelnemen aan en betrokken zijn bij **openbare instellingen** en het **rechtsstelsel**; vrouwen moeten ook volledige en gelijke toegang hebben tot justitie;
- ✓ het ontwerp, de begroting, uitvoering, monitoring en evaluatie van **stelsels voor sociale bescherming, van publieke diensten en (duurzame) infrastructuur** coherent zijn met (het bevorderen van) een gericht genderbeleid voor gelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes;
- ✓ **geweld op vrouwen en meisjes**, zowel in de private als in de openbare ruimte, (uit)gebannen wordt door de structurele en onderliggende oorzaken van dit geweld aan te pakken, versterkte inzet op **preventie van geweld, op onderzoek en via een gecoördineerde aanpak** van geweld met focus op empowerment van vrouwen en meisjes, op samenwerking met (lokale) gemeenschappen en op het bestrijden van negatieve sociale normen;
- ✓ maatregelen genomen worden die toelaten **werk en gezin te combineren** en de verantwoordelijkheid van onbetaalde zorg en onbetaald huishoudelijk werk billijk tussen vrouwen en mannen , te verdelen;
- ✓ de **sociale bescherming** voor iedereen die onbetaalde zorg en huishoudelijk werk uitvoert verzekerd is, door dergelijk werk economisch en juridisch te erkennen en waarderen binnen bijdrageregelingen;
- ✓ een genderperspectief geïntegreerd wordt in alle facetten van het **ontwikkelingsbeleid**, waaronder op vlak van de begroting en de uitgaven inzake sociale bescherming (zo moet 0,7% van het BNP besteed worden aan ontwikkelingshulp), openbare diensten en infrastructuur en meer/beter rekening gehouden wordt met de noden/behoefte van vrouwen en meisjes;
- ✓ nationale mechanismen die gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes bevorderen, worden **adequaats en duurzaam gefinancierd**, ook via ontwikkelingshulp
- ✓ **alle vormen van discriminatie** tegen vrouwen en meisjes (uit)gebannen wordt, meervoudige en elkaar versterkende vormen van discriminatie aangepakt worden en alle vrouwen en meisjes **gelijke toegang hebben tot sociale bescherming, publieke diensten en (duurzame) infrastructuur**;

- ✓ er een einde komt aan **beroepssegregatie** door structurele barrières, genderstereotypen en negatieve sociale normen aan te pakken;
- ✓ de loonkloof opgeheven wordt door het principe van **gelijk loon voor gelijk en gelijkwaardig werk in de publieke en private sectoren** te hanteren en door doeltreffende rechtsmiddelen en toegang tot justitie te voorzien in het geval dit principe niet wordt nageleefd;
- ✓ de **financiële inclusie, financiële geletterdheid en gelijke toegang tot formele financiële diensten** van vrouwen gefaciliteerd wordt en een genderperspectief geïntegreerd wordt in het beleid en de reguleringen van de financiële sector.

2. Lidstaten moeten de toegang tot sociale bescherming versterken en maatregelen nemen om te verzekeren dat:

- ✓ alle vrouwen en meisjes zonder enige vorm van discriminatie en onder alle omstandigheden (inclusief natuurrampen, wapenconflicten en naoorlogse situaties) toegang hebben tot sociale bescherming door maatregelen te nemen die rekeninghouden met de contextuele risico's en kwetsbaarheden;
- ✓ de stelsels van **werkloosheidsbescherming** versterkt worden én de volledige en gelijke toegang tot pensioenen gegarandeerd is;
- ✓ de **toegang tot moederschapsbescherming, betaald moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof** en geschikte/passende sociale zekerheidsvoordelen bevorderd worden, naast de . De in/oprichting van toegankelijke en betaalbare diensten en faciliteiten voor kinderopvang.

3. Lidstaten moeten de toegang van vrouwen en meisjes tot publieke dienstverlening versterken door te voorzien in:

- ✓ **kwaliteitsvolle openbare diensten** die voor alle vrouwen en meisjes beschikbaar, betaalbaar, en toegankelijk zijn;
- ✓ een **universele gezondheidsdekking** en financiële investeringen voor kwaliteitsvolle publieke gezondheidssystemen en – faciliteiten;
- ✓ universele toegang tot **seksuele en reproductieve gezondheid en reproductieve rechten** in overeenstemming met de eerder aangegane engagementen (Peking, Cairo);
- ✓ **onderwijs en levenslang leren** op alle niveaus, waaronder gratis secundair onderwijs, door negatieve sociale normen en genderstereotypes te bestrijden, door vrouwen en meisjes te steunen in hun onderwijs- en werkkeuzes in opkomende (STEM)sectoren, door intercultureel en meertalig onderwijs aan te moedigen en door voor iedereen kansen voor levenslang leren te

creëren om zo een eind te maken aan analfabetisme, financiële en digitale geletterdheid te bevorderen en leiderschapsvaardigheden en invloed van vrouwen en meisjes te versterken;

- ✓ een geschikt beleid, strategieën en programma's om **de werkgelegenheid van vrouwen en hun toegang tot beter betaalde werkgelegenheidskeuzes** te verbeteren;
- ✓ **waardig werk** met oog voor veiligheid, sociale bescherming en een degelijk loon voor vrouwen in sectoren als **gezondheidszorg en onderwijs**. Garandeer daarbij de toegang tot beleids- en leidersfuncties.

4. Lidstaten moeten ervoor zorgen dat infrastructuur vrouwen en meisjes ten goede komt door te voorzien in:

- ✓ **systematische en transparante evaluaties** van de impact van infrastructuurprojecten op de genderverhoudingen en het milieu, erover wakend dat vrouwen en meisjes volledig, effectief en op gelijke voet met mannen, betrokken worden bij deze processen;
- ✓ een **genderperspectief** in klimaatplannen en -strategieën om de weerbaarheid en het aanpassingsvermogen van vrouwen en meisjes te ondersteunen en de participatie van vrouwen op beleidsniveau voor milieukwesties te waarborgen;
- ✓ betere toegang van vrouwen tot **digitale technologieën**: hef digitale genderkloven op, en bevorder gelijke toegang voor vrouwen en meisjes tot informatie- en communicatietechnologieën en internet en zoek geschikte manieren om de mogelijke negatieve impact van nieuwe technologieën op gendergelijkheid te bestrijden;
- ✓ toegang tot duurzaam beheerde **watervoorzieningen, betaalbaar drinkwater en geschikte sanitaire en hygiënische diensten**, met inbegrip van diensten voor menstruatiehygiëne;
- ✓ een genderperspectief in de planning en het gebruik van publieke ruimte, het ontwerp en de ontwikkeling van slimme steden, gemeenschappen en rurale gebieden en intelligente processen van mobiliteitsplanning. Bevorder zo de veiligheid, mobiliteit en empowerment van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte.

5. Lidstaten moeten middelen vrijmaken en wetenschappelijke gegevens verzamelen om de participatie van vrouwen te versterken door:

- ✓ verhoogde **investeringen**, een verbeterd belastingbeleid en door grotere prioriteit te geven aan gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes in de budgetten;
- ✓ een **genderbewust begrotingsbeleid** te implementeren, waaronder optimalisatie van de begrotingsuitgaven om de sociale bescherming uit te breiden;

- ✓ steun voor **middenveldorganisaties** die mensenrechten en fundamentele vrijheden van vrouwen en meisjes bevorderen en beschermen en door maatregelen te nemen om vrouwen die mensenrechten verdedigen te beschermen.
- ✓ **gendergevoelige verantwoordingsmechanismen voor stelsels van sociale bescherming, publieke dienstverlening en infrastructuurprojecten aan te nemen**, waarbij begunstigden en gebruikers betrokken worden bij de evaluatie;
- ✓ verhoogde capaciteit van nationale statistiekbureaus en andere relevante overheidsinstellingen die **data** verzamelen, analyseren en verspreiden.

Vooruitblik naar CSW 64 en Peking +25

De 64ste zitting van de CSW zal plaatsvinden van 9 tot en met 20 maart, en wordt een bijzondere editie. In 2020 vieren we immers de **25^e verjaardag** van de Vierde Wereldvrouwenconferentie in Peking en de **5^e verjaardag** van Agenda 2030. De Economische en Sociale Raad van de VN besliste al in juni 2018 dat de Commissie dan moet **evalueren** hoe het staat met de uitvoering van de aanbevelingen van het Peking Actieplatform, beoordelen welke belangrijke uitdagingen er nog zijn, nagaan hoe het bereiken van gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes bijdragen tot de uitvoering van Agenda 2030 en beslissen over een toekomstig meerjarenplan. In diezelfde resolutie roept de Raad overheden op om de rol en bijdragen van het **maatschappelijk middenveld te blijven ondersteunen** en om ter voorbereiding **evaluaties op nationaal en regionaal niveau** uit te voeren over Peking +25.

Op **29 en 30 oktober 2019** Organiseert UNECE (de Economische Commissie voor Europa) een regionale voorbereidende zitting in Genève, waar de nationale rapporten van de verschillende Lidstaten overlopen zullen worden. Voor het Belgische rapport leverde de Vrouwenraad input. In **September 2020** volgt naar aanleiding van Peking +25 een vergadering op hoog niveau tijdens de Algemene Vergadering van de VN. De Raad beveelt aan dat de resultaten hiervan worden samengevat door de voorzitter.